

BROWN BOOK

TIGHT BINDING

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200496

UNIVERSAL
LIBRARY

ಭವಿಷ್ಯ ಸವಿನುಡಿ.

ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ
ಮಾಸ' ಪುಸ್ತಕಾವಳಿ

ಸಂಪುಟ ೧೩ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯೪ ಸೆಂಚಿಕೆ ೨
ಭಾರತಿ ಸಂಪಂಗಿರಾಮ,

ಲೇಖಕ, ಸಂಪಾದಕ, ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರಕ.

ಯಾಂತಿನ್ಯಾಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ | ತಿರ್ಯಗ್‌ಶ್ಲೋಕಿ ಸಹಾಯತಾಂ |
ಅಪಂಥಾನಂತು ಗಂತವ್ಯಂ | ಸೋದರೋಽಪಿ ವಿಮುಂಚತಿ ||

ಸತೀದೇವಿ.

ಮುಂದೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು,
೨ ಸುನೀತಿ. ೩ ಶಕುಂತಲೆ.

ಇವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಸಂಪಾದಕನದು.

ರದಾವಿಲಾಸ ಮತ್ತು ಕಾಕ್ಸೆಟ್ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾ
ದಿಸ್ಕರ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋಟೆಯ ಸಿ. ಬೀದಿ ೪೨ನೆಯ
ನಂಟರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಿ ಸಂಪಂಗಿರಾಮನಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮಾಸಪುಸ್ತಕಾವಳಿ.

ಬಿಕರಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಅರ್ಧ ಕ್ರಯ !

ಅರ್ಧ ಕ್ರಯ !!

ಅರ್ಧ ಕ್ರಯ !!!

1. ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ. (ಪೂರ್ವ ಭಾಗ)	1-8-0	14. ಭಾಷಾನಿಧಿ. (ಒಂಭತ್ತು ಅಪ್ಪಿ, ಒಂಭತ್ತು ಭಾಷೆ)	1-8-0
2. ಮಾಧವೀಕಂಕಣ.	1-0-0	15. ಶ್ರೀನಿವೇಕಾನಂದಸ್ವಾಮಿ.	0-4-0
3. ಶಕ್ತಿ.	0-12-0	16. ಶ್ರೀನಿವೇಕಾನಂದೋ ಪನ್ನಾಸ.	0-4-0
4. ಸಾವಿತ್ರೀ.	0-4-0	17. ಗೀತಾಪ್ರಭುತಮಯೋದಧಿ.	0-8-0
5. ಚಂದ್ರಮತಿ.	0-4-0	18. ಭೂಮಿಯ ಅಳತೆ.	0-12-0
6. ಸತೀದೇವಿ.	0-1-0	19. ಕನ್ನಡ ಸಂಚಿತಂತ್ರ.	0-2-0
7. ಸಂಯುಕ್ತೆ.	0-4-0	20. ನೀತಿಮಂಥನ.	0-2-0
8. ಗಾಂಧಾರಿ.	0-4-0	21. ಗೀತಾಸಾರ.	0-2-0
9. ದಮಯಂತಿ.	0-4-0	22. ಸಮಯವಿನಿಯೋಗ.	0-2-0
10. ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಶೇಷ್ಯ ಬೋಧಿನಿ.	1-8-0	22. ದಾವಾಭಾಯಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ.	0-2-0
11. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಪ್ರವೇಶ ದಾಯಿನಿ ಮೊದಲನೆಯ ಪುಸ್ತಕ	1-0-0	24. ತಾರಾನಾಥಕರ್ ವಾಚಸ್ಪತಿ.	0-4-0
12. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಪ್ರವೇಶ ದಾಯಿನಿ ಎರಡನೆಯ ಪುಸ್ತಕ	1-0-0	25. ಶಾಲಿವಾಹನ.	0-2-0
13. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಪ್ರವೇಶ ದಾಯಿನಿ ಮೂರನೆಯ ಪುಸ್ತಕ	1-0-0	26. ಸರ್. ಟಿ. ಮೂಧವರಾವ್.	0-2-0
		27. ಸುನೀತಿ.	0-4-0
		28. ಶಕುಂತಲೆ.	0-4-0
			--- --
			ಒಟ್ಟು 12-2-0
		ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ,	

ಇವೆಲ್ಲಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಭಾಗಿಯಲ್ಲಿ ತುಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಾಶ್ವತ ಜಂವಾ ದಾರರಿಗೆ ಅಂಚೆಯ ವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ಆರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎ. ರಿ. ಮಾಡುವೆವು.

ಭಾರತಿ ಸಂಪಂಗಿರಾಮ,

ಸವಿನುಡಿಯ ಸಂಪಾದಕ,

42—ಸಿ, ಬೀದಿ, ಕೋಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸವಿನುಡಿ

ಪತ್ರಿಕೆ ದೇವಿ .

ಹರಿದ್ವಾರದ ಬಳಿ ಹಿಮಾಚಲದಿಂದ ಭೂತಲಕ್ಕೆ ಗಂಗೆಯು ಪ್ರಸಹಿಸುನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕನಖಲವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವೂಟು. ಯವನ್ನು ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಅತುಲಪ್ರತಾಪವುಳ್ಳವನು. ಐಶ್ವರ್ಯದಲ್ಲೂ, ವೀರ್ಯದಲ್ಲೂ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಆತನಿಗೆ ಸಮಾನರಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲೂ ಆತನು ಮಹಾತಪಸ್ಸುಸೇಷನು. ಆತನು ಮಾಡಿರುವ ಯಜ್ಞ, ದಾನ, ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನ ಮುಂತಾದುವುಗಳೆಷ್ಟೊಂದು ಪೇಳಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಜನರು “ಧರ್ಮದಲ್ಲೂ, ಕರ್ಮದಲ್ಲೂ ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಸಮಾನರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು.”

ದಕ್ಷನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಕನಖಲನಗರವು ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುರಾವತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಸೋಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಸಾವಿರಾರು ಮರುಷಗಳು ಕಳೆದರೂಕೂಡ, ಕನಖಲ ನಗರದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವು, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಬದಲಾಯಿಸಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅರಸಾದ ಹಿಮಾಚಲವು ತಿರುದವನೋಲೆ ತಿರುಗಳನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೋಘವಂಗಿಯಂತೆ ನಿಂತಿರುವುದು. ಯಾವೆರಡರಮತುನೆ ಮಹಾಕಾಯವುಳ್ಳ ಘಟಸರ್ಪಾಕಾರವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಹಿನಿಯಾದ ಗಂಗೆಯು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಕನಖಲ ನಗರದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯು ಅಪೂರ್ವ ಶೋಭೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಗಂಗಾಜಲವು ಸ್ಪಟಕದಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛವು. ನದೀತಲದಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಾನುಗಳು ನೀರಿನ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ತಳತಳಗುಟ್ಟುತ್ತ ಅದ್ಭುತವನ್ನೂ, ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ಗಂಗಾಜಲವು ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ವಾದರವದಂತೆ ಶುಭ್ರವಾಗಿಯೂ, ಕೆಲವೆಡೆ

ಯಲ್ಲಿ ಮೇಘವರ್ಣದಂತೆ ನೀಲವರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗಂಗಾ ಮಹಿಮಾತಿಶಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಮುಗ್ಧವಾದ ಆರ್ಯರ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಕನುಕ ಮತ್ತು ಹರಿದ್ವಾರದ ಬಳಿಯೂ ಗಂಗಾಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡತಕ್ಕದೆಂದು ಕಟ್ಟುವುದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಮಹರ್ಷಿಗಳಾದ ಅನುಜ್ಞೆಯ ಈ ಗುಲೂ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವುದು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಕರನೇಕರ ಅನುಭವದಲ್ಲಿಯೇ ಕನುಕ ನಗರದ ಮುಗ್ಧದಲ್ಲಿ ದರಿಯುವ ಗಂಗಾನದಿಗೆ ನೀಲಧಾರೆಂದು ಹೆಸರು. ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಮಣಿಮುಕ್ತಾಮಂಡಿತ ಪ್ರಾಸಾದವು, ಈ ನೀಲಧಾರೆಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವುದು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯು ಆ ಪ್ರಾಸಾದದ ಪಾದತಲವನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜಾಂತಃಪುರವಾಸಿಗಳು ಆ ಸಂಗೀತತ್ರವಣ ಮಾಡುತ್ತಮಾಡುತ್ತ ಸಿದ್ರವಾಸರಾಗಿಬಿಡುವರು.

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ ಬಲುಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿರುವರು. ಸರೋವರವು ಸ್ಫುಟಿತವಾದ ಪದ್ಮಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ, ಆಕಾಶಮಾಡಲವು ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾದ ತಾರಕಾದಾಮಗಳಿಂದಲೂ, ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿರುವಂತೆ, ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಭವನವೊಕ್ಕೂಡ ರಾಜಕುಮಾರಿಯರದ್ವಾರ ಅಷ್ಟೊ ಅಷ್ಟೊ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿರುವುದು. ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರ ಲೋಕಮೋಹಕ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಜಮಹಿಷಿಯ ಆನಂದಕ್ಕೆ ನೀಮೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು.

ರಾಜಕನ್ಯೆಯರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ, ನೀಲಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ನದಿಯ ಸ್ನಿಗ್ಧಸುಲದಲ್ಲಿ ಅವಗಾಹನವೂ ಯಿಲ್ಲರೂ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರು. ನದಿಯ ವಾಲುಕಾಪಾಯ ಪುಲಿನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದೋಡಾಡುತ್ತ, ಅಲ್ಲಿರುವ ನೀಲ, ಪೀತಶೋಹಿತಾದಿವಾದ ಉಪಾಬಯವೂ ಬೃಂದ, ಸ್ಥೂಪಸ್ಥೂಪ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಮನೆಗೆ ತಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಅರಸು ಮತ್ತು ಅರಸಿಯು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುತ್ತ ನಗುತ್ತ—

“ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವೆನ್ನಿ ರಮಣೀಯವಾದ ಮಣಿಮುಕ್ತಿಕಗಳಿರುವಾಗ ನೀವಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನಾರಿಸಿ ತಂದೇನಮಾಡುವಿರವ್ಯಾ ?”

ಯೋವು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವರು. ರಾಜಕನ್ಯೆಯಲ್ಲೇನನ್ನೂ ಹೇಳು
ವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳನ್ನು ಬಿಸುಟು, ಆ ಕಲ್ಲುಗಳ
ನ್ನೆಲ್ಲ ತಂದು ತನ್ಮತ್ತನ್ಮತ್ತ ಆಟವಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತಿರುವರು. ರಾಜ
ಕನ್ಯೆಯರು ದಿನಕ್ರಮವಾಗಿ ದೊಡ್ಡವರಾಗುತ್ತ ಬಂದರು. ಆಗ ದಕ್ಷಪು
ಜಾಪತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಅವರ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ
ವನು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೂ, ಅಳಿಯಾದಿರನ್ನೂ ನೋಡಿ ರಾಜಾರಾಣಿಯತೂ
ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರವಿಲ್ಲವಾಯ್ತು. ವಿವಾಹವಾದಬಳಿಕ ರಾಜಪುತ್ರಿಯು
ರೊಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಶೈಶುರಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಸುಖದಿಂದ ಸುಸಾಧ
ಯಾಶ್ರಯಾಡತೊಡಗಿದರು.

ದಕ್ಷರಾಜನಿಗೆ ಅವಿವಾಹಿತೆಯಾದ ಕನ್ಯೆಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಬಹಳರುನಳು.
ಆಕೆಯ ಹೆಸರು ಸತೀದೇವಿ. ಈಕೆಯು ಸರ್ವಕಸಿಷ್ಠತನುಜೆಯಾದುದ
ರಿಂದ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರೀತಿಸಾಂಪ್ರದಾಯ. ವೈರಾದಿನ ಅರಸೂ
ಅರಸಿಯೂ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿವರಾಗ ಅರಸಿಯು ಅರಸನನ್ನು ಕೂರಿತು—

“ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುರೂಪರಾದ ವರಗಳೊಡನೆ
ಮದುವೆಯಾಯ್ತು. ಯೆಲ್ಲರೂ ಸುಖದಿಂದಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಸತಿಗೂ
ಕೂಡ ಉತ್ತಮವಾದ ವರನನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು” ಅಂದಳು. ಅರಸನು.
“ತಥಾಸ್ತು” ಅಂದನು. ಸತೀದೇವಿಯು ರೂಪಗುಣಶೀಲ ಸುಸಜ್ಜಿತ
ಉನ್ನೇಸಿದುತಾನೇ ಬಣ್ಣಿಸುವುದು? ರಾಜಕನ್ಯೆಯರೆಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಆಕೆ
ಯು ಅನುಪಮಸೂದರಿಯು. ಸತಿಯು ರೂಪ ಆಕೆಯು ಅಗವ
ರ್ಣದಿಂದಲೂ, ಆಕೆಯು ಕಣ್ಣುಮೂಗು ಕಿವಿಗಳ ಘಟನಾವಳಿಯಿಂದಲೂ
ನಿರ್ದಯವಾಗತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಆಕೆಯು ಸೌಂದರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಆಕೆಯ ಭಾವ,
ಮತ್ತು ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಆಕೆಯನ್ನು ಯಾವೆಯಿಕ್ಕದೆ
ಯಾರಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನೋಡುವರೋ, ಅವರು ಅರ್ಧರೈತಕಿತರಾಗುವಿ
ರರು. ಸಾಧುಸನ್ಯಾಸಿಗಳೂ ಬಾಳಿಕೆಯಾದ ಸತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ವಿಶ್ವ
ಮಾತೆಯನ್ನು ಕೂಡಂತೆ ಪರವಶತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಭಕ್ತಿಭಾವದ
ದಲೂ, ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರು. ಅರಸನಿಂದ
ಇತರ ರಾಜಕನ್ಯೆಯರ ಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆ ಸತೀದೇವಿಯು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲ.

ಇತರ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಅಶನವಸನಗಳೂ, ವೇಷಭೂಷಣಗಳೂ, ಮರುಳು
 ಹಾಡುಗಳೂ, ಸತೀದೇವಿಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವಿಲ್ಲ. ರಾಜಕನ್ಯೆಯ
 ಕೆಲವರು ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೀರೆಯನ್ನೂ, ಕೆಲವರು ಪದ್ಮಪತ್ರ
 ಕೂಡಲೆ ಅಂಗಾವರಣವನ್ನೂ ಬಳಸುತ್ತಿರುವರು. ಸತೀದೇವಿಯು ಗೃಹಿ
 ನಿಯಮ ನಡೆಸುವನ್ನೂ, ಗೃಹಿಕರಾದೇವಿ ಅಂಗಾವರಣವನ್ನೂ ಅಲಂಕರಿಸು
 ವಳೆ. ಯಿತರ ರಾಜಕನ್ಯೆಯರು ಗಜಮುಕ್ತಾಹಾರವನ್ನು ಕೂಡದಲ್ಲಿ
 ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಕೈಯೊಳು ಸುಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕಂಕಣಧಾರಣೆ ಮಾಡಿರುವರು.
 ಸತೀದೇವಿಯು ಕೂಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿಮಣಿವನಾಲೆಯು ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವುದು.
 ಕರವು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗೂತವಲಯ ವಿರಾಜಿತವು. ಯಿತರ ರಾಜಕನ್ಯೆಯರು
 ಮೃಗಮದ ಚಂದನಾದಿಗಳನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಸತೀದೇವಿಗೋ
 ಲಲಾಟದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಗಾಗಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಂದೆಯ ಯಜ್ಞಗುಂಡದ ಭಸ್ಮ
 ತ್ರಿಪುರಾಪುಷ್ಪ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಧಾತ್ರಿಯರು ಸಾಹಸದಿಂದ ರಾಜ
 ಪುತ್ರಿಯರ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಸುವರು. ಸತೀದೇವಿಯು ತಲೆಗೂ
 ದಲು ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬೆಳೆದು, ಸೆಲವಮೇಲಿರಿಸುತ್ತಿರುವುದು.
 ತಣ್ಣೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ, ಕೂದಲನ್ನಾರಿಸದೆ, ಯಿದ್ದುದ್ದಿರತೆಯೇ ಜಟಿ
 ಯನ್ನು ಬಿಗಿಯುತ್ತಿರುವಳು. ಆದರೂ ತಲೆಯಕೂದಲು ಕೋಮಲವಾಗಿ
 ರುವುದು. ರಾಜಮಹಿಷಿಯು ಸತೀದೇವಿಯ ಭಾವವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹು
 ವಾಗಿ ದುಃಖಿಸುವಳು. ಕಿಶೋರಿಯಾದ ಕುಮಾರಿಯು ತನ್ನ ಶರೀರ
 ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಯಾವುದೇಯ ಬೇರಾವುದನ್ನೂ ಬೇರವರಿಗಿರುವುದನ್ನು
 ನೋಡಿಸೋಡಿ, ಯಾವುದೇ ತಾಯಾದರೆತಾನೆ ಧೈರ್ಯವಾಳಿಸಿಯಾಗಿದ್ದಾಳು?
 ತಾಯಿಯು ಆಗಿಂದಾಗ ಸತೀದೇವಿಯನ್ನು ಕೂರಿತು —

“ಸತೀ ! ನೀನು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡವಳಾಗುತ್ತಿರುವೆ. ನಿನಗಿನ್ನೂ
 ಮಕ್ಕಳುಬೆಳೆದು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ವಯೋವಂತೆಯಾದಂತೆಲ್ಲ, ನೀನು ಪ್ರೇಮವು
 ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನುಟ್ಟು ಬೊಡೆಯುತ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ವೇಷಭೂಷಣ
 ಗಳಿಂದ ಅರಸುಮಗಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತವಳಾಗಬೇಕು. ಅದರೊಂದಿಗೆ
 ಶ್ರೇಷ್ಠತಮಳಾದ ಗೃಹಿಣಿಯಾಗಬೇಕು” ಅಂದಳು. ಸತೀದೇವಿಯು
 ಏನುನುಗುತ ತಾಯಿಯಿಗೆ “ತಾಯೇ ! ಬಳ್ಳೆಯದು; ನಾನು ನಿನ್ನಂತಿರು

ವೆನು.” ಕೂಡಲೆ ತನ್ನಲ್ಲಿತಾನು “ಇವರು ಬಟ್ಟೆಹೊದೆಯುವುದಕ್ಕೂ, ವೊಡವೆಯಿಡುವುದಕ್ಕೂ, ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವರು. ಇದರಿಂದಲೇ ! ನಾನು ಗೃಹಿಣಿಯಾಗುವಂತಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ?” ಅಂದುಕೊಂಡಳು.

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಕೂಡ ಸತೀದೇವಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಮರುಗುತ್ತಿರುವನು. ಆದರೆ ಸತಿಯು, ಸರಳತೆಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠುರತಿಯು, ಮಮತಾಮಯಿ, ಆನಂದಮಯಿರಾಗಿವೆ. ಯಾತಹ ಕಠೋರಕೃಪೆಯರಿಗೂ ಆಕೆಯ ಸರಳಮಾರ್ಗವು ಬೋಧನಕವಾಗಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಆತನು ತುಟಗಳನ್ನಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷತಃ ಸತಿಯುಳಿಯಲೊಂದುಬಗೆಯ ಗುಣವು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದು. ಸತಿಯು ತುಂಬಾ ಅಭಿಮಾನಿನಿಯು; ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದಾಗ ಆಕೆಯ ನಿರೋಧವು ಸದೃಶವಾದೆರಡು ಕಣ್ಣುಗಳ, ಕೂಬಸಿದುಬುವು. ಆಗ ಆತನು ಸತಿಯಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ರಾಜಮುಖವೊಡೆದು “ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಈ ಸತೀಮಾಣಿಯನ್ನು ಶುಶ್ರೂಷೆಯಲ್ಲಿಡಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವನು. ಬರುತಬರುತ ಸತೀದೇವಿಗೆ ವಿನಾಶೋದ್ಯಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ದಕ್ಷರಾಜನು ಸತೀದೇವಿಗೆ ವರಾಪ್ತೋಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಸೋದರನಾದ ದೇವನು ನಾರದನನ್ನು ಕುರಿತು “ಹೇ ನಾರದ ! ನೀನಾದರೋ, ತ್ರಿಲೋಕಸಂಚಾರಿಯು. ಧನಿ, ದರಿವ್ರನು, ಗೃಹಸ್ಥನು, ಸನ್ಯಾಸಿ, ಮುಂತಾದವರಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವರು ವಿರಳ. ನಮ್ಮ ಸತೀದೇವಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ವರನನ್ನು ನೋಡಿರುವೆಯಾದರೆ ಹೇಳು; ನೋಡುವೆನು” ಅಂದನು.

“ಅನುಜ್ಞೆ ! ಯೆಂದು ಹೇಳಿ, ನಾರದನು ಪೇರಗೆ ಹೊರಟು ಬಹುದಿನ ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ತ್ರಿಕಾಶ್ವಾಸನುಸನ್ನನಾದ ಆ ನಾರದನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಕನುಬುವನ್ನು ನೇರಿ, ರಾಜನೂ ರಾಜಮುಖವಾಗೂ ಇರ.ವಾಗ

“ನಾನು ನಮ್ಮ ಸತೀದೇವಿಗೆ ಪೊಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ವರನನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವೆನು. ಸತೀದೇವಿಗೆ ಅದಕ್ಕೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟನಾದ ವರನಾದವನು ನಾನು ಕಾಣೆನು.” ಅದಬಳಿಕ ದಕ್ಷರಾಯನು ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ ಜಿಹ್ವಾ ಸುಮಾತುತ್ತಾನೆ.

“ಪಾತ್ರವಾವುದು ? ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಸು.” ನಾರದ “ಕೈಲಾಸನುರದ ರಸು” ಅಂದನು. ಕೇಳಿ ದಕ್ಷರಾಯನ ಹಣೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಚಿತ ವಾಯ್ತು. ಆದರೆ ಆತನು ಬೇರೆ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಅರಸಿಯು ಆ ನಾರದನುಹಾಮುನಿಯೊಡನೆ

“ಕೈಲಾಸವಟ್ಟಣನೆ ? ಅದಾದರೆ ಬಲುದೂರ. ಅತಿವದುರ್ಗವ. ವಾದ ದೇಶ. ಸತಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದಬಳಿಕ ಆಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಸರ್ವದಾ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯೊಡನೆ ವೊಡನೊಡನೆ ಮಾತಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ಸುಖವಾಖ್ಯದೂರವು.”

ನಾರದ—“ಅರಸಿ ! ನಿಮಗಾವುದಕ್ಕೆ ಅಭಾವವೋ ? ನಾಸರಿಯೆನು. ದೂರವಾದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸತಿಯೊಡನೆ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಬಳ್ಳೆಯದು; ನಿಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ದೊಡ್ಡದೋ ? ಆಕೆಯನ್ನು ಸುಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರಿಸುವುದು ದೊಡ್ಡದೋ ? ಸತಿ ದೇವಿಯು ನಿನ್ನೊಡನೆವಾಗಿವಾಗಿ ನೀವು ಆಕೆಯನ್ನು ಸರ್ವದಾ ನೋಡಿ ಮಾತಾಡದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿಕೇಳುವೆ ?”

ಅರಸನೂ ಅರಸಿಯೂ ಪ್ರೇಮ್ನುಗೈಯಿಂದ ತಲೆದೂಗಿ ಬಾಧಕವಿ ಲ್ಲೆಂದರು.

ದಕ್ಷ—“ಪರನ ವಿವಾಹವೇಕೆಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರತಮದು ?

ನಾರದ—“ಆದಕ್ಕೆ ದೊರಲಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ವೇದ, ಪುರಾಣ, ತಂತ್ರ ಅಷ್ಟೇರಿಕೆ ? ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ಆತನಿಗಿವೆ. ಆತನ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿ ವಿನೇಕವನ್ನು ಕೂರಿತು ಒಣ್ಣಿ ಸಯೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ಶಕ್ತಿಸಾಲದು. ವಸಿಷ್ಠ ಮಹರ್ಷಿಯು ವೇದತ್ರಯವನ್ನೂ, ಪರಮರಾಮನು ಧನುರ್ವೇದವನ್ನೂ, ನಾನು ಗಂಧರ್ವವೇದವನ್ನೂ, ಆತನಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಪವೇದಗ್ರಹಾಪಾಣಿ ದವರು” ಯೆಂದು ಹೇಳಲು ದಕ್ಷರಾಯನ ಮುಖವಿಕಾಸವಾಗಿ “ವೇ ನಾರದ ! ಆತನ ಬಲವಿರೈವೋ ?”

ನಾರದ—“ಪಿನಾಕಿ” ಯೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವನು ಆತನ ಧನುಸ್ಸು. ಈ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಮೊಲಕ್ಕೆ ತ್ತುವಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವೀನುನಿ ರಾಜಾಧಿರಾಜರು

ಪ್ರಿಯತ್ನಪಟ್ಟು ಭಗ್ನಮನೋರಥರಾದರು. ಲೋಕಕಂಟಕಗಾದ ಆ ತ್ರಿಪುರಾಸುರರನ್ನು ಸುಪರಿಸಿದುದು ಈ ಮಹಾಧನವಿನಿಂದಲೇ” ಅದನು.

ಅರಸಿ—“ಆಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿರುವನು.”

ನಾರದ—“ಅದನ್ನು ನಾನೇನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ ? ಕಾಲದ್ಯಮದಂತೆ ದೃಢೋನ್ನತದೇಹವು, ಆಷಾಣುಬಾಹುಗಳು, ಆಕರ್ಣವಿಶ್ರಾಂತನಯನಗಳು, ರಜತಗಾರವರ್ಣ, ಸರ್ವದಾ ! ಪ್ರಸನ್ನವದನ, ಯಿಂತಹ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪವು ಬೇರೆ ಯಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣದು. ಇದು ಸತೀದೇವಿಯ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಶೋಭಿಸಕಕ್ಕದ್ದು.” ಯಿಂತೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾರದನು ಸುಮ್ಮನಾದನು.

ಸತೀದೇವಿಯ ಸಖಿಯಾದ ವಿಜಯೆ ಯೆಂಬಾಕೆಯು ಕಾರ್ಯಾಂತರದಿಂದ ರಾಜಮಂಷಿಯಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದವಳು ಸತೀದೇವಿಯ ವಿವಾಹವಿಚಾರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೂಡಲೆ ಸುಖಪ್ರಮಗೊಂಡು ಸತೀದೇವಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸೇರಿ —

ಸಖಿ ! ನಿನ್ನ ಮನೋಭೀಷ್ಠವು ನಿಗ್ಧಿಸಿತು. ನಿರಸಿಪ್ಪವಿನವೂ ಯಾವಾತನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೆಯೋ, ಆ ಕೈಲಾಸಪತಿಯೊಡನೆಯೇ, ನಿನಗೆ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭವು ಅಕೃತಕ್ಕಿರುವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ” ಅದಳು.

ಸತೀದೇವಿಯು, ಯಾವ ವ್ಯಾತನ್ನೂ ಆಡದೆ, ತನ್ನೆರಡು ಕೈಗಳ ಚೂಪಕ ಕಲಿಕಾಸಿಂಭಾಗುಲಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ, ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಂತು, ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು.

ಇತ್ತ ನಾರದಮುನಿಯೊಡನೆ ಅರಸಿಯು

“ ವರನ ಧನಸಂಪತ್ತೆಷ್ಟಿರಮಟ್ಟಿನದೋ ?

ನಾರದ—“ ರತ್ನಗರ್ಭಿತ ಕೈಲಾಸವೇ ಆತನ ರಾಜ್ಯವು, ಯಕ್ಷರಾಜನಾದ ಕುಬೇರನೇ ! ಆತನಿಗೆ ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷನು.

ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ರತ್ನಪ್ರಿಯೆಯಾದ ಯಾವ ಅರಸಿತಾನೇ ಕುಬೇರನ ಪೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರಿಯಳು ? ಪಚ್ಚೆ, ಮುತ್ತು, ವರಕತ, ಪೂಣಿಕ್ಪ, ಸೌತೂಕ್ಪ. ಮುಂತಾದ ರತ್ನಸಮುದಾಯವು ಕುಬೇರ

ರಸೋಬ್ಬಾತನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರಲ್ಲಿತಾನೇ ಇರುವುದಾ? ಅಂಥಹ ಕುಬೇರನೇ ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವಂತಾತನ ಸಂವತ್ತಿನ ಪರಿಮಿತಿಯ ನ್ನುರುತಾನೇ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲು ಶಕ್ತರಾದಾರು ? ”

ಅರಸಿ—ವರನತಾಯ್ತಂದೆ, ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಮೊದಲಾದಬಂಧುವರ್ಗ ?

ನಾರದ—ನಗುತ, ವರನವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಿದೊಂದು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೋಷ? ಯಿಂತನಿಗೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ, ಗೋತ್ರವಿಲ್ಲ, ತಾಯ್ತಂದೆಗಳಿಲ್ಲ. ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಈತನು ಬಾಂಧವನು. ” ಆದರೆ ಅರಸಿ ! ಮದುವೆಯಾಯ್ತೋ, ನಮ್ಮ ಸತೀದೇವಿಯು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಸರ್ವೇಶ್ವರಿಯಾಗುವಳು. ”

ಅರಸಿಯು ನಾರದನ ಕಡೆಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕಟಾಕ್ಷವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ನಾರದನು ಮರಳಿ

“ ಅರಸಿ ! ವರನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವೆನು. ಯಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವಾವುದೋ, ದೋಷವಾವುದೋ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಯಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ದೋಷವನ್ನಳಿಸಬಾರದು. ವರನಿಗೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಉದಾಸೀನ, ವಾಸಸ್ಥಳವೋ ಸ್ಥಳಾಸ, ಚಂದನವೂ, ಚಿತಾಭಸ್ಮವೂ, ಆತನಿಗೆ ಸಮಾನ. ಆವಾಗನೋಡಿದರೂ ಚಿಂತಾಮಗ್ನನು. ಆದರೆ ಆತನ ಚಿಂತೆಯು ಪಾರ್ಥಿವಪದಾರ್ಥಗಳೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನ ಸುಖಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆತನು ಸರ್ವದಾ ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿರುವನು. ಸ್ಥಳಾಸದಲ್ಲಿ ಶವಾಸ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ವನಮಾಲಿಕೆಗಳ ಗುಣಾವಗುಣವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಗಿರಿಗುಹಗಳೊಳಗಿನ ಖನಿಜಪದಾರ್ಥಗಳ ತತ್ತ್ವಸಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಆತನ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಮಯವು ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿರುವುದು. ತತ್ತ್ವಸಿರೂಪಣಾಸಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಆತನು ಕಾಲಕೂಟವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಷಧರ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಹಿಂದೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಭವದಲ್ಲಿಯೇ, ಆತನು ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದ ಕೂಡ ಸನ್ಯಾಸಿಯಂತೆಯೂ, ರಾಜಾಧಿರಾಜಕೀರೀಟಿಯಾಗಿಯೂ, ಭಿಕ್ಷುಕನಂತೆಯೂ, ಇರುವನು. ಯಿದುವರೆಗೆ ನಾನು ವರನ ಗುಣ, ದೋಷ, ಅತಾರಮಿಕಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ

ದೇವು. ಈಗ ನೀವು ದೂತರಿಗಳು ಯೋಚಿಸಿ ಯಿಚ್ಛೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆಸಬಹುದು. ” ಅಂದು ಸುಮ್ಮನಾದನು.

ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ದಕ್ಷನಮುಖವು ಪ್ರಸನ್ನವಾಯಿತು. ಆತನು ಮರನುರಳಿ ತಲೆದೂಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಪ್ಪರೊಳು ಅರಸಿಯ ಪ್ರವೀಣೆಯಾದ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯೊಬ್ಬಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು.

ಅರಸಿಯ ಮುಖಮುದ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ “ ಬಡತಿಯೇ ! ಸತೀ ದೇವಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕಳಾದಳು. ತಾಯ್ತಂದೆಗಳು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸತ್ಕೃತವುಪಸೂತನೂ, ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನೂ, ಆದ ವರನನ್ನು ಮಡುಕೆ ಆತನ ಕೈಯಲ್ಲಿಡುವುದು ಧರ್ಮವೆಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಲು ನಾನು ದಾಸಿ ; ಯೆಷ್ಟರವಳು ? ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲರೂ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿನೇರಿ ಸುಖವಾಗಿರುವರು. ಸತೀ ದೇವಿಯು ಸಂಗತಿಯು ತಮಗೂ ಮಾಹಾರಾಜರಿಗೂ, ಮನವರಿಕೆಯಾಗಲ್ಲಿಲ್ಲವೇಕೋ, ನಾನರಿಯೆ ; ಹೇಗಾದರೂ, ಒಂದುತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ಸತೀದೇವಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ” ಅಂದಳು.

ಅರಸಿ—ಸಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟು “ ಸಕಲಗುಣಸಂಪನ್ನನನ್ನು ಯೆಲ್ಲಿತಾನೇ ಆರಿಸುವುದು ? ಮಗಳನ್ನು ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ತಾಯ್ತಂದೆಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಸರಿ ; ನಾವು ಯಾರಿಗಾದರೇ ಕೊಟ್ಟು ಧಾರೆಯೆರೆಯುವೆವೋ ; ಆತನೊತಪ್ಪನಾದರೂ, ಆತನಲ್ಲಿಯೇ, ನಮ್ಮ ತನುಬೆಯು ಅನುರಕ್ತಳಾಗಿರಲೇಬೇಕು. ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಗುಣದಲ್ಲಿ, ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಧೈರ್ಯಸಾಹಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಮಾನವಾಗಿರುವಾತನ ಕೈಯೊಳೇ ಸತೀದೇವಿಯನ್ನಿಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಜನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ” ಅಂದಳು. ಕೂಡಲೆ

ದಕ್ಷ—“ ಅರಸಿ ! ಬ್ರಹ್ಮಘಟನೆಯನ್ನು ನಾನು ಅರಿತೆನು. ಮಗಳು ಯಂತಹ ಗುಣವಾತೆಯೋ, ಅಂತಹ ಗುಣಸಂಪನ್ನನನ್ನೇ ಆರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿನ್ನ ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾದವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸತೀದೇವಿಗೆ ಅನುರೂಪನಾದ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ವರವೇ ಸರಿಯೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆನು. ”

ಕೈಲಾಸಪತಿಯ ಸಂಗತ ಸತೀದೇವಿಯ ವಿವರವು ನಿರೂಪಿಸಿತು.

ಮಹಾರಾಜನಾದ ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಸತೀದೇವಿಯ ಮದುವೆಯ ಸಮಾ-
ರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತನಾದನು.

ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಲಗ್ನವು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ರಾಜಭವನವು ಸರ್ವಾ-
ಲಂಕಾರಶೋಭಿತವಾಯಿತು. ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯರು ರಾಜ-
ಭೂಷಣಯುಕ್ತರಾಗಿ ಸೊಂಪಾಗಿರುತ್ತ ಸಂಭ್ರಮಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಕೈಲಾಸ-
ಪತಿಯವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾರದಮಹರ್ಷಿಯು ಹೇಳಿದ್ದ ಸಮಸ್ತ ಸಂಗತಿಯೂ
ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಆತನ ಮುಖದ ಜಟಾಜುಟ ಭಸ್ಮ-
ಪ್ರಸ್ತಂಭಗಳ ಶೋಭಾಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ರಾಜಮಹಿಷಿಯೂ,
ರಾಜಕುಟುಂಬಿಕರೂ, ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳೂ, ಮೂಗಿನಮೇಲೆ ಬೆರಲಿಟ್ಟು
ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಸುವಾಸಿನಿಯರೆಲ್ಲರ ಏಕಮಾಕೃತೆಯ ಸತೀದೇವಿಗೆ
ತಕ್ಕವರನೊಬ್ಬ ಸಂಭ್ರಮಭ್ವನಿಯು ವಿವಾಹಮಂಟಪವೆಲ್ಲವೂ, ತುಂಬಿತು.
ವೊಂದು ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜಮಹಿಷಿಗೆ ಬಹುವಾಗಿ ವ್ಯಥೆಗೆ ಅವಕಾ-
ಶವಾಯಿತು. ಅತುಳ್ಳೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನನೆಂದು ನಾರದರು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ವಿರೋ-
ಧವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾದಿಸೇ, ಮದವಣಗಿತಿಯ ಕೊರಲಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಮಾ-
ಲೆಯೂ, ವೈಷ್ಣವಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿರಾಗವೂ, ಕಟಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಲಿದೊಗಲೂ,
ಮುಂತಾದ ತನ್ನ ವೇಷಭೂಷಣವೇ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಾದ ಸತೀದೇವಿಗೂ,
ತಂದಿರುವನು. ವಿವಾಹಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸತೀದೇವಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು
ರಾಜಮರಿಯಾದೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಂದಿಯ ಮೆಚ್ಚುಕೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾದ ಈ
ಸಮಯದಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಯಿನ್ನಾವಾಗತಾನೇ ತರುವುದು ? ನಾರದಮಹರ್ಷಿಯು
ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವಾತನೇನೋ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಮಹರ್ಷಿಯು ಯಿಗುಟ್ಟನ್ನು
ಅರಿತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ ? " ಈತೆರನ ಅರಸಿಯ ಅನುತಾಪಸೂಚಕವಾದ ಆಲೋ-
ಚನೆಯನ್ನರಿತು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖಳೂ, ಜಯರೆಯೂ, ಆದ
ವೊಬ್ಬಕೆಯು

“ಅಳಿಯಾದಿರಿಗೆ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳಿಲ್ಲ. ಬಂಧುವರ್ಗವೂ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ
ಆತನಿಗೆ ವಿವಾಹೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಡುವಂತವರಾರು ?
ತಾನೇನೋ ನಿನ್ನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತನಲ್ಲ. ಆತನು ಹೇಗಿದ್ದನೋ

ಹಾಗೆಯೇ ಮರುವೆಗೆ ತಾನು ಬರುವುದಿಲ್ಲದೆ ಮದಪಟಗಿಗೂ ಅದೇ ವೇಷವನ್ನೇ ಅಳವಡಿಸಿದನು.”

ಮತ್ತೊಬ್ಬಗೆ—“ಸತೀದೇವಿಯು ಐಶ್ವರ್ಯಪತಿಯೇ ಸರಿ; ವಸ್ತ್ರ ಭರಣಿಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆಕೆಯ ಮುಖಕಾಂತಿಯು ಸಮಸ್ತೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನೆಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ಮೇಲೂ ರಾಜಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕಿಂತಾನೇ ಏನು ಕೊರತೆ ? ಹತ್ತುಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪರಿಶಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಕಷ್ಟತೋರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸತೀದೇವಿಯು ನಿಮಗೂ ಮಹಾರಾಜನಿಗೂ ಪ್ರೇಮಪುತ್ರಿಯಷ್ಟೇ ?”

ಈ ಮಾತುಗಳು ಅರಸಿಗೆ ಅಪ್ಪು ಹಿತವಾಗಿ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಯೋಚಿಸುವಾಗಲೇ ರಾಜಮಹಿಷಿಯು ನಾರದರನ್ನು ಕುರಿತು

ಅರಸಿ—“ನಾರದರೇ ! ಅಳಿಯಾದಿರ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ವಿವರಿಸಿದಿರಿ ? ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದು ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸತೀದೇವಿಗೆ ವಿವಾಹಮಹಾಸಮಾರಂಭ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರುಮಂದಿ ತುಂಬಿದ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಾದಿರು ವಧುವಿಗೋಸ್ಕರ ತಂದ ಮಂಗಳ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದವು ವಿಭೂತಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆ, ಸ್ವರ್ಣಮಲಯ, ಯೆವುಗಳಲ್ಲದೆ ಮೊದಲುಜತೆ ಕೈಬಳಿಯಾದರೂ ಇರಬೇಡವೇ ? ನನ್ನ ಮಗಳು ಯೋಗಿನಿಯಲ್ಲವಷ್ಟೆ ? ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಾದಿರಿ. ತಾನೇ ಮರಿದಾದೆಯಿದ್ದೀತೇ ?” ಅಂದಳು.

ನಾರದ—ಅರಸಿ ! ನಮ್ಮ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮಗಳು ಸತೀದೇವಿಯು ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯಾದಳು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಿಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾತೂ ಆಡಬಾರದು. ಸತೀದೇವಿಯು ಪತಿಯ ಗೃಹವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣವಾದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯಾದಿರು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಆಕೆಯ ವೇಷಭೂಷಣಗಳಿಂದಲೇ ಸಂಸಾರಮಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅನುರಾಗವನ್ನೂ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು. ಈತರನಾದ ನಾರದರ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರಸಿಯು ಸಂತುಷ್ಟಳಾದಳು.

ವಿವಾಹಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯನ ಮತ್ತು ಆತನ ಪರಿವಾರದ ವೇಷಭೂ

ಷೆಗಳೂ, ಭಾವಭಂಗಿಗಳೂ, ಮಹಾರಾಜನಾದ ದಕ್ಷನಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾ ಗಲಿಲ್ಲ. ಇತರ ಅಳಿಯಂದಿರೂ, ಅವರ ಪರಿವಾರವೂ, ಕೆಲವರು ಕುಂದುರೆ, ಕೆಲವರು ಆನೆ, ಕೆಲವರು ರಥ ಮುಂತಾದ ಯಾನವಾಹನಗಳೊಡನೆ ತತ್ತ್ವ ದುಚಿತ ವೇಷಭೂಷಣಾದಿಗಳಿಂದ ರಾಜಮರಿಯಾದೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಂದಿಯು ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವರು. ಯಿತರ ಅಳಿಯಂದಿರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣವೇತ್ರಧಾರಿಗಳೂ, ರೂಪವಂತರೂ ಆದ ಶ್ರೀಷ್ಠ ತಮವಾದ ವೇಷ ಭೂಷಣಾದಿಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಕಿಂಕರರಿರುವರು. ಅವರವರ ವಂಶಾಚಾರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿರುವರು. ಸರ್ವಿಸಹಾಮಾತನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶೂಲಧಾರಿಗಳೂ, ವಾನರಮುಖಿಗಳೂ, ವಿಕೃತಾಕಾರಿಯಾದ ನಂದಿಯೂ ಇರುತ್ತ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಯೆಂದೊಂದಿಗೂ ಆಡವಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಕಾಡು ಜನರವಾಗೆ ತಪಸ್ವಿಗಳ ಆಕಾರದಿಂದ ಭಸ್ಮತ್ರಿಪುರಾಧಾರಿಗಳೂ, ಸರ್ವಿನ ಜಾಮಾತನೊಂದಿಗಿರುವರು. ಈ ಪರಿವಾರವ ವಿಕಾರವನ್ನೂ, ಆಮೃತಭಾವವನ್ನೂ ನೋಡುವ ರಾಜಕುಟುಂಬವವರೂ, ನಗರಸಿವಾಸಿಗಳೂ, ಮಹಾ ರಾಜರಿಗೊತ್ತವ ಬಂಧುಜಾಲವು ದೊರೆಯಿತು ? ಕಾಡುಜನರೆಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆ ತಾನೇ ಇರುವರು; ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸತಲ್ಲ. ಅಳಿಯನ ಸಹಾನುಭವಿಯು ಭಾವಪೂ, ಸರಳ ಮತ್ತು ಮಧುರವ್ಯವಹಾರವೂ, ಸರ್ವದಾ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖವೂ ನೋಡುವವರು ಬಲುಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಿತರ ಏಷ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನ ಸನ್ನಿ ನುಗ್ಗಿ ಸದೆ ಸಂತೋಷಾಂತರಾಗೃಹಿತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜಾರಾಣಿಯರ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಕೋಟಿಯ, ವೈವಾಹಿಕಸಂಬಂಧ ವಿಚಾರಸರಣಿಯು ಈಪರಿಯಾಯ್ತು.

ಸತೀದೇವಿಯು ಭಾವನಾಂತಮುದು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಯಾರಿಗೆತಾನೇ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು ? ಸಂಧ್ಯಾಸನ್ಮುಖಿಗಳಮೂಲಕ ಯಾವ ಮಹಾನುಭಾವನ ಗುಣಾತಿಶಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು, ಆವಾತನನ್ನು ತನ್ನ ಯಿಷ್ಟವೈಸದಂತೆ ಹೃದಯಕಮಲವಿಂದ ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೋ, ಅಂತಹ ಮಹಾರೋವನು ಈ ದಿನ ಪತಿಸೂಪನಾಗಿ ಸತೀದೇವಿಯ ಸಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವನು. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸತೀದೇವಿಯು ಮನೋಭಾವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಉದ್ಗಾಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಾಗ ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ

ತಾನೇ ಶಬ್ದಜಾಲಗಳಿದ್ದೀತು ? ಯೊತಹ ಮಹಾಕವಿಯೊತಾನೇ ಶಕ್ತನಾದಾನು ? ನಾಲ್ಕು ಕಣ್ಣೊಂದಾದಬಳಿಕ ತನ್ನನ್ನು ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕೈಲಾಸಪತಿಯ ಚರಣಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಆ ಚಾರುಚಂದ್ರನಿಂದಿತಮುಖವೂ, ಆ ರಜತಗಿರಿನಿಭದೇಹವೂ, ಆ ಪರಿಘಬೃಹದ್ಬಾಹುದ್ವಯವೂ, ಆ ಪ್ರಸಾದದ್ವಾರಸದೃಶ ವಿಶಾಲವತ್ಸಸ್ಥಳವೂ, ಆ ಕೋಕನಂದ ನಿಂದಿತಚರಣವೂ, ಸತೀದೇವಿಯ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಯಿತು. ಸತೀದೇವಿಯು ಸತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು

“ಪ್ರಭಾವೇ ! ಸತಿಗೆ ಪ್ರಭಾವೇ ನೀನು ! ಸತಿಯು ಜನ್ಮವು ನಿನಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೆ ! ಬ್ರಹ್ಮನಿಯಮವು ಕೂಡ ಯಿದೇ ! ಅದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಸಹಧರ್ಮಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತಮಳೆಂದು ಭಾವಿಸು.”

ಮದುವೆಯಾದಬಳಿಕ ಸತೀದೇವಿಯು ಕೈಲಾಸಪುರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ತೆರಳಿದಳು. ಸತೀದೇವಿಯ ಆಗಮನದಿಂದ ಕೈಲಾಸವು ಅಭಿನವಪ್ರೀಧಾರಣ ಮಾಡಿತು. ಹೂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪಲಮಳವೂ, ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸಾಗಿರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮನುಷ್ಯವೂ ಉಂಟಾದುವು. ಸನ್ಮಾನ್ಯನಿಯಾಗಿದ್ದ ಕೈಲಾಸಪತಿಯು ಸತೀದೇವಿಯೊಡನೆ ಸಂಸಾರಿಯಾದನು. ಧನ್ಯ ಮತ್ತು ಕರ್ತೃಗಳೆಲ್ಲಕೂಡ ಸತೀದೇವಿಯು ಪತಿಯ ಅರ್ಘ್ಯಗಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು.

೨

ಹೀಗೆ ಕೆಲವುದಿನ ಕಳೆದಬಳಿಕ ಪ್ರೇರದಾನೊಂದು ವಸಂತಾಗಮನಮಯದಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸವು ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರೀಧಾರಣಮಾಡಿತು. ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಹನಿಯುದುರುತಿರುವುದರಿಂದ ಕೈಲಾಸದ ತರುಲಾರಾತಾನವು ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಗಳಿಲ್ಲದೆ ಶೋಭಾಶೂನ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಋತು ರಾಜನ ಐಂದ್ರಜಾಲಿಕ ಸ್ಪರ್ಶಿಯು ಅವುಗಳ ಆಪಾದನುಸ್ತಕವೂ, ನನಕಿ ಸಲಯಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಪರವತ್ತರಾಯನು ಶುಭ್ರವಾದ ತುಷಾರವಸನನನ್ನು ತೊಡೆಸಿ, ಶೃಂಗಮಲ ಕೈನಾಲವಸನ ಪರಿಧಾನಮಾಡಿ, ಶ್ವೇತ, ಲೋಹಿತ, ಪಾಟಲ, ಮುಂತಾದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಒಣ್ಣಿದ

ಗೊಂಚಲುಗೊಂಚಲುಗಳಾಗಿ ಅರಳುವ ಹೂಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣು, ಹೃದಯ, ಮತ್ತು ಪಾದದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಲೋಕಮೋಹಕನಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವನು.

ತುಷಾರಗಾಶಿಮ ನೂರಾರು ಕಾಲುನೆಗಳು ಝುಝುಝುನಿನಾದದಿಂದ ವಿರಾಮಲೇಶವಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಚಳಿಗಂಜಿದ ಪ್ರಾಣಿಕೋಟಿಯು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೈಲಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಷ್ಣಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಿಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೈಲಾಸವು ಪುನಃ ಸ್ವಸ್ವರೂಪವ ತಾಳಿತು. ಕೈಲಾಸದ ಉಪವನಸಮೂಹವು ಮರಳಿ ಮರಿದುಂಬಿಗಳ ಝೀಂಕಾರದಿಂದ ಮುಖರಿತವಾಗಿ, ಕೋಗಿಲೆ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಲರವಗಳಿಂದ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಭಾವಭೀರುವಾದ ಕಸ್ತೂರಿವೃಕ್ಷವು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಬಿಶಾರಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಚಮರೀವೃಕ್ಷವು ಪರ್ವತದ ಶಿಖಾರುತದಮೇಲೆ ನಿಂತು, ನಾಸಾರಂಧ್ರಪ್ರಸಾರಣದ್ವಾರವಸಂತಾಸಿಲಮುಸ್ಪರ್ಶಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಋತುರಾಜನ ಆಗಮನದಿಂದ ಕೈಲಾಸದ ತರುಲತೆಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಪಶುಪಕ್ಷಿವೃಕ್ಷಸಂಕುಲವೂ ಈಗ ನವೀನ ಸ್ಥೂರ್ತಿಯನ್ನೂ, ನವಜೀವನವನ್ನೂ ಧಾರಣೆಮಾಡಿದೆ.

ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಪ್ರೌಢ ಪಿಬರದಮೇಲೆ ಕೈಲಾಸಪತಿಯ ಸ್ಫುಟಿಕರುಧ್ರಪ್ರಾಸಾದವಿದೆ. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡದೇವದಾರು ವೃಕ್ಷಸಮೂಹವು ಮಂಡಲಾಕಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸಾದವು ಜನರಿಗೆ ಕಾಣದಂತಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನಾಲ್ಕುಕಡೆಯೂ ಸ್ನಿಗ್ಧವೂ, ಪ್ರಶಾಂತವೂ, ರಮಣೀಯವೂ ಆಗಿದೆ. ತಪೋವನದ ಗಾಂಭೀರ್ಯದ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಉಪವನಸೌಂದರ್ಯ ಸೂರ್ಯೋಗವಾಗಿ ತಪಸ್ವಿಗೂ, ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಸುಖಭೋಗಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಸಾದಕ್ಕೆ ಬಹು ಸಮೀಪದಲ್ಲೊಂದು ಪುರಾತನ ಉತ್ಖತವಾದ ದೇವದಾರು ವೃಕ್ಷವು ವಿಶಾಲವಾದ ಶಾಖಾಪ್ರಶಾಯಿಗಳಿಂದ ನಿಂತಿದೆ. ಆ ಮಹಾವೃಕ್ಷದಕೆಳಗೆ ಸ್ವಭಾವನಿರ್ಮಿತವಾದ ಶಿಲಾಮಯನೇದಿಕೆಯೊಂದಿದೆ. ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರಮೇಲೆ ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮಾಸನಾಸೀನನಾಗಿ ಕೈಲಾಸಪತಿಯು ಪದ್ಮಾಸನದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವನು. ಆತನ ಯಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸತೀಹೇಮಿಯು. ಪ್ರೌಢಾನೊಂದು

ಪನಲತೆಯು, ಆ ದೇವದಾರು ಪೃತ್ಯವನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿರುವುದು. ಸಂಜೆಯ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೆಂಬೆಗಳಲ್ಲಾ ಡುತ ಆಗಿಂದಾಗ ವೊಂದೆ ರಡು ಹೂಗಳು ದೇವದಂಪತಿಗಳ ತಲೆಯಮೇಲಾದುರುತಿರುವುದು. ಯಾ ತರುಲತಾದ್ವಯವು ಭಕ್ತಿಭರದಿಂದ ದೇವದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ದಾನದಿಂದ ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಕೈಲಾಸಪತಿಯ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಜಟಾ ಜುಟವೂ, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆಯೂ, ಸರ್ವಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಭೂ ತಿರಾಗವೂ, ಕಟದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮವೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಸತೀದೇವಿಯ ವೈಷಭಾಪ್ನಾಧಿಗಳುಸಹ ಪತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿರು ವುದು. ಆಕೆಯ ವೈರೋಲೆ ಗ್ವರಿಕವನವು. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಋದ್ರಾಕ್ಷದಾ ವವು. ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಪಲಯಗಳು, ಜೋಲಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೇಶಭಾ ರವು, ಆಕೆಯ ಕಟಸ್ಥಪ್ಥಗಳನ್ನವರಿಸಿ ಶಿಲಾತಲದಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವುದು. ಉಭಯರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ತ್ರಿಶೂಲಧಾರಿಯಾಗಿ ಪಂದಿಯು ನಿಂತಿರುವನು. ಅಸ್ತಗಾಮಿಯಾದ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ದೇವದಂಪತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸರಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ಶೋಭಾಪುರ್ಣರಾಗುವರು. ನಾ ದಿಯು ಯೆನೆಯಿಕ್ಕುವೆ ಅನುನೋತ್ಕುಲ್ಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ದೈವನಿಗ್ವರಗ ಳನ್ನು ದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಪಿತೃಭಕ್ತಿಪರಿಪೂರಿತನಾದ ಪುತ್ರನು ಯಾವ ಭಾವದಿಂದ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳನ್ನೂ, ಅನುರಾಗವೃಥ ಪ್ರಜೆಗಳು ಯಾವ ಭಾವದಿಂದ ಯಿವೃದ್ಧದೇವ ದೇವಿಯರನ್ನು ನೋಡಿ, ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವರೋ, ನಂಬಿಯುಕೂಡ, ಆ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ದೇವದಂಪತಿಯರ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು.

ಕೈಲಾಸಪತಿಯು ಸತೀದೇವಿಯೊಡನೆ ಜೀವನ ಸುಖಮುಖಸಂಬಂ ಧವಾಗಿ ಕರ್ಘೋಪಕಥನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಉಪವಸದ ಪಶುಪತ್ಯ ತರು ಲತೆಗಳು ನಿಶ್ಯಬ್ದದಿಂದಲೂ, ಅತ್ತಿತ್ತ ಜಲಿಸದೆಯೂ, ಅವರ ಕರ್ಘೋಪಕಥ ನಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ನಿಂತಿರುವವು. ಅವುಗಳ ವಾಮಭಾಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಿರಣಸಮೂಹದಿಂದ ಪರ್ಮತಶಿಖರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುತ್ತ ದಿವಾಕರನು ಅಸ್ತಮಿತನಾಗುತ್ತಿರುವನು. ಕೈಲಾಸಪತಿಯು ಅದೇಕವೆಗೆ ಅಗುಲಿ ಯನ್ನು ತೋರಿ, ಸತೀದೇವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು —

“ದೇವಿ ! ಇತ್ತನೋಡು. ಈ ಸೂರ್ಯನು ಯಾ ಕ್ಷಣದವರೆಗೂ, ತನ್ನ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಕಿರಣರಾಶಿಯಿಂದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಯಿಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಬಗೆಯ ತೇಜಸ್ಸು, ಆ ದೀಪ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಷಣಾರ್ಧಮಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ, ಆತನು ತೇಜೋಹೀನನಾಗಿ ಅದೃಶ್ಯನಾಗಿಬಿಡುವನು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಜೀವನವೂ, ಯಿದರೂ ತೆಯೇ ; ಈಗ ಯಾರಾದರೆ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ, ಗೌರವದಿಂದಲೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತರೋ, ನಾಳೆ ಅಂತವರು ಯೆಲ್ಲೋ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿಬಿಡುವರು. ಹೇಗೂ, ಮಾನವನು ಭ್ರಾಂತಚಿತ್ತನಾಗಿ ನೀರಿನಮೇಲೂ ಗುಳ್ಳೆಯಂತಹ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯೆಂದು ನಂಬಿರುವವನು.

ಸತೀದೇವಿ—ಸೂರ್ಯದೇವನು ಅಸ್ತಮಿಸಿ ಉದಯಿಸುವಂತೆಯೇನೇ ಮಾನವನ ಜೀವನವುಕೂಡ ? ಅದೇಕೆ ?

ಕೈಲಾಸಪತಿ—ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು ? ಸಾಧಾರಣ ಜನರು ಯಾವುದನ್ನು ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣವೆಂಬರೋ, ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅದನ್ನೇ ಉದಯಾಸ್ತಗಳೆಂಬರು. ಆದರೆ ದಿವಾಕರನ ದೈನಿಕ ಉದಯಾಸ್ತಗಳಲ್ಲಿನ ಅತನ ತೇಜಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವನ ಜೀವನವು ಹಾಗಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೊಸಜನ್ಮದ ಜತೆಯಲ್ಲೂ, ಮಾನವನು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಮಾಡಿ, ಉನ್ನತಿಕೆಯಿಂದ ಅತ್ಯುನ್ನತಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಯಾನಾಕನಾದರೆ ಕೇವಲ ಧರ್ಮಹೀನನೋ, ಆತನು ದಿನೇದಿನೇ ಅಧೋಗತಿಗೂ ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಸತೀದೇವಿ—ಸೂರ್ಯನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗತಿಯಿಲ್ಲವೇನು ? ಅಂತವರು ಒಬ್ಬಕಾಲ ಅಧೋಗತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕದೇನು ?

ಕೈಲಾಸಪತಿ—ಅಲ್ಲ, ದೇವಿ ! ಹಾಗಲ್ಲ. ಜೀವೇಶ್ವರರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕರ್ಮಗುಣಾದಿಂದ ಪಾಪದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿತ್ತವಾಗಿ, ಅಭ್ಯುನ್ನತಿಕೆ ಮತ್ತು ಶಿವತ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿಯು; ಇದೀಗ ಪ್ರಕೃತಿಸಿಯುವವು.

ದೇವದಂತಪತಿಗಳು ಹೀಗೆ ಆನಂದಮಯವಾಗಿ ವಾದಾನುವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಿಂಪಾದ ವಿಣಾಶವವು ಕೇಳಿಸಿತು. ಬಡನೊಬ್ಬನು ಅವರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯಾದ

ತಪಸ್ವಿಯೊಬ್ಬತನು ರಾಗಸ್ವರಲಯಾದಿಗಳೊಡನೆ ಕೈಲಾಸ ಮತ್ತು ದೇವ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಬಂದನು.

ನಾರದಮಹರ್ಷಿಯ ವೀಣಾಧ್ವನಿಯು ಸತೀದೇವಿಗೆ ಆಜನ್ಮಪರಿಚಿತ ವಾದುದು. ಕೇಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಕೆಯ ಶರೀರವು ಪುಲಕಾಂಕುರವಾಗಿಬಿ ಟ್ಬಿತು. ಆಕೆಯು ಹರ್ಷದಿಂದಲೂ, ಗದ್ಗದಕಂಠದಿಂದಲೂ, ಕೈಲಾಸಪತಿ ಯನ್ನು ಕುರಿತು:—“ಮಹಾಪ್ರಭುವೇ ! ಈ ಧ್ವನಿಯು ಮತ್ತಾರದೂ ಅಲ್ಲ. ದೇವರ್ಷಿಯಾದ ನಾರದರು ಶುಭಾಗಮನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.”

ಆ ಹ್ವನವೇ ಕೇವಲ ಶುಭ್ರತೆಯಿಂದಲೂ, ನಗೆಮೊಗದಿಂದಲೂ, ದಶ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾದ ನಾರದಮಹಾ ಮುನಿಯು ಆ ದೇವದಂಪತಿಗಳ ಸಮುಖವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಪರಸ್ಪರ ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾದ ಅಭಿವಾದನ ಅಭ್ಯರ್ಥನಗಳಾದಬಳಿಕ ದೇವರ್ಷಿಯು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಕಲಿಲಾಮಯಪೀಠದಲ್ಲಿ ಆಸೀನನಾದನು. ಸತೀದೇ ವಿಯು ನಾರದಮಹರ್ಷಿಯನ್ನು ಕುರಿತು

“ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ! ಕನಬಲನಗರವ ವೃತ್ತಾಂತವೇನು? ತಂದೆಯೂ, ತಾಯಿಯೂ, ಇತರರೂ ಕ್ಷೇಮದಿಂದಿರುವರಲ್ಲವೇ ?”

ನಾರದ—ಶ್ಲಾಘ್ಯತಮವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು. ಸಿಮ್ಮ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳೂ ಸೋದರ ಸೋದರಿಯರೂ ಕ್ಷೇಮದಿಂದಿರುವರು.

ಸತೀದೇವಿ—“ತಂದೆಯು ಯಾವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಕುಶಲವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲವೇಕೆ ?”

ನಾರದ—ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಪ್ರೊದುಬಗೆಯ ಮಹಾಯಜ್ಞ ವನ್ನು ಕುರಿತ ಕಾರ್ಯಕಲಾಸದಲ್ಲಿರುವನು. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಿರಿವಂತನೂ, ಪಂಡಿತನೂ, ಮೂಢನೂ ಮುಂತಾದ ಯಿತರ ಪ್ರಜಾಕೋಟಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಮಾಡುವನು. ಈ ಮಹಾಕ್ರತು ಸಮಾರಂಭದ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ವಿರಾಮ ದೊರೆಯದಿರಬಹು ದೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ.”

ಸತೀದೇವಿಯು ಕೇವಲ ಸಂತೋಷದಿಂದ—“ದೇವರ್ಷಿಗಳೇ !

ತಂದೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಆ ಮಹಾಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾಗಶಾಲೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಯಿಲ್ಲಿಗೆ ಚಿತ್ತೈಸಿರುವಿರೇನೋ ?”

ನಾರದ—ಇಲ್ಲ ; ತಾಯೇ ! ಇಲ್ಲ ; ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವೆನೆಂದು ನಿಮ್ಮ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳು ಯಾವಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಕಾಣರು. ನಾನು ಮಾರ್ಗವಶ ದಿಂದ ಯಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು. ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸಂದರ್ಶನವಿಲ್ಲದುದ ರಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬಾಶಯದಿಂದ ನಾನಾಗಿ ಯಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂ ದೆನು.

ಸತೀದೇವಿ—“ತಂದೆಯು ಯಿಂತಹ ಮಹಾಕ್ರತುವನ್ನು ಮಾಡು ವಾಗ ದೇಶದೇಶಾಂತರದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಮನ್ತ್ರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಅಂ ತಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲದೆಯೂ, ವರ್ತಮಾನವಾದರೂ ಕೊಡದೆಯೂ ಇರಲು ಕಾರಣವೇನು ?”

ನಾರದ—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆನಾನು ಹೇಗೆತಾನೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿತಾಯೆ ? ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಚಿತ್ತವೈಕಲ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಯಜ್ಞ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಗಳನ್ನು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನು.”

ಸತೀದೇವಿಯು ವಿಸ್ಮಿತೆಯಾದಳು. ಆಕೆಯು ಗದ್ಗದಸ್ವರದಿಂದ “ಹೇ ತಪೋಧನ ! ನಾವು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವೇನು ?”

ನಾರದ—ಕೈಲಾಸಪತಿಯಾದ ಶುಕರನ ನಡತೆಯಿಂದ ತನಗೆ ಅವ ಪಾನವಾಯಿತೆಂದಾತನಿಹಿದಂತೆ ನಾನು ಕೇಳಿದೆನು. ಅದರ ಪ್ರತೀಕಾರ ವಾಗಿ ಆತನು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಬಾಧುಪಾಲವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕರೆದು ನಿಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆಯಕೊಡಬೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಾತೆ.”

ಸತೀದೇವಿ—ತಾಯಿಗೆ ಈ ಸಮಾಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇನು ?

ನಾರದ—ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೇನು ? ಆಕೆಯು ಬಹು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಳಾದರೂ ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಆಕೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಭಾಗ ದಲ್ಲೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಯಿದರಿಂದ ರಾಜಮಹಿಷಿಯು ಅನ್ನಪಾನಾದಿಗಳನ್ನು ತೇರೆದು ಸಂತಾಪಪಡುತ್ತಿರುವಳು. ಆದರೂ ತಾಯೇ ! ಇನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೂ ಉಪಶೋಗವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೊರಡುವೆನು.

ಈ ಪೂತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನಾರದನು ದೇವದಾಸತಿಯರ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ತೆರಳಿದನು. ನಂತರ ಸತೀದೇವಿಯು ವಿಸೇತಳಾಗಿ ಕೈಲಾಸಪತಿಯೊಳಗೆ—

“ಹೇ ಮಹಾಪ್ರಭೋ ! ತಂದೆಯು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಪಮಾನಿತನಾದಂತೆ ಯೆಣಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?”

ಕೈಲಾಸಪತಿ—“ದೇವಿ ! ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅಪಮಾನಪಡಿಸುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳೊಂದಿ ವೊಂದಾನೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವಸಭೆಯಿಂದ ಬಂದ ನಿಮನ್ತ್ರಣವಂತೆ ದೇವಗಣದ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಇದ್ದೆನು. ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಸಭೆಗೆ ಬಂದನು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಿತರರು ಆತನಿಗೆ ಮರಿಯಾದೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ನಾನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದುವೊಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು, ಯಿದೊಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವನು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದರೆ, ವ್ಯಥೆಗೀಡಾಗುವೆಯೆಂದು ನಿನಗೊಳಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.”

ಸತೀದೇವಿ—ಪ್ರಭುವೇ ! ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು. ತಮ್ಮ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪೊರೆಯುವ ಕನಕನ ನಗರವನ್ನು ಕುರಿತು ತಂದೆಗೆ ಸಮಸ್ತ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ ಬರುವೆನು.

ಕೈಲಾಸಪತಿ—ದೇವಿ ! ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾಲವಲ್ಲಾದರೂ ಬೋದರೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗದು. ಈಗ ನೀನು ಹೋದುದಾದರೆ ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಆತನು ಅಪಮಾನಪಡಿಸುವನು.

ಸತೀದೇವಿ—ನನಗೆ ಅಪಮಾನಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ನಾನಾದರೆ ಆತನಬಳಿ ಯಾವ ಅಪರಾಧವೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ?

ಕೈಲಾಸಪತಿ—ಸತಿ ! ನೀನು ಸ್ವಭಾವವಾಗಿ ಸರಳವ್ಯವಯಿ. ನೀನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳಲ್ಲ. ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಲಾ ಬೇರೆ ಅಸಂಗತವಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಾತನು ಯಾವ ಕುಸುಮ ತಾನೇ ಹಿಂದೆಗೆಯುವನು ? ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಅಪಮಾನಮಾಡಿದೆನು, ಅದುವೊಂದು ನನಗೆ ಆತನು ಅಪಮಾನಿಯಾದೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ನಾನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ

ನಿನಗಾದರೂ ಮಾನಭಂಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆತನು ಹಿಂಜರೆಯುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಗೌರವಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆತನು ಈ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿರುವನು. ಆದುದರಿಂದ ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ನೀನು ಹೋಗುವುದು ತಕ್ಕದ್ದೋ ಅಲ್ಲವೋ ನೀನೇ ಯೋಚಿಸು.

ಸತೀದೇವಿ—ಪ್ರಭುವೇ ! ನಾನು ತಮಗೇನೊಂದು ಅರಿಕೆಮಾಡಲಿ ? ಮಗಳು ತಂದೆಯಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನವೇಕೇ ? ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವ್ವಿನಾರದರ ಮುಖವಚನದಿಂದ ತಾಯಿಯು ನನಗೋಸ್ಕರ ಅನ್ನಪಾನೀಯಾದಿಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಶೋಕಗ್ರಸ್ತಳಾಗಿರುವಳೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದು ತಿಳಿದೂ, ಅಪಮಾನಭಯದಿಂದ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆಯಿರುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾದೀತೇ ?

ಕೈಲಾಸಪತಿ—“ದೇವಿ ! ಈ ಮಾತಿಗೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಬಾರದು. ನಿನ್ನ ಯಿಚ್ಛೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕದು. ಆದರೂ ನನಗೇನೋ, ಈ ಯಜ್ಞದ ಪರಿಣಾಮವು ನಿನ್ನ ನನ್ನ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯಪಕ್ಷವಾಗಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗಲಾರದೆಂದು ನಂಬುಗೆಯಿರುವುದು.”

ಸಮಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಸದ್ವಿಷಯ ಸತೀದೇವಿಯನ್ನು ಕನಲುನಗರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧವಾದನು. ಸತೀದೇವಿಯು ತಂದೆಯಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ; ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಯಾವಬಗೆಯ ತಪಸ್ವಿನಿಯ ವೇಷದಿಂದಿರುವಳೋ, ಅದೇ ಅಲಂಕಾರದಿಂದಲೇ ಕನಲು ನಗರವನ್ನು ಸೇರಿದಳು. ಆಕೆಯ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃಕಮಾಣಿಮಾಲೆ, ಕರಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಕಂಕಣ, ಸರಸ್ವಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಭೂತಿರಾಗ, ಲಲಿತದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮ ತ್ರಿಪುರಾತ್ರ, ಕೇಶದಾ ಮವು ಆಗುಳ್ಳುಲಂಬಿಕವು, ಅಪೇಣೀಬಿಡ್ಡವು, ಗೈರಿಕವಸನ ಪರಿಧಾನವು, ಈತರನ ಅಲಂಕಾರಧೂಷಿತೆಯಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಶಿತಿಯು ಕನಲುನಗರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸದ್ವಿಷಯನಾರಾಧಕಿಯಾಗಿ, ತಂದೆಯ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಳು. ಕನಲು ನಗರನಿವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲ ಸತೀದೇವಿಯನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂದಿದ್ದವರು ಆಕೆಯ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ನೋಡಿ ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಭೂನತರಾಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗನಮ ಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಸತೀದೇವಿಯು ಮಾನಮುದ್ರೆಯಿಂದ ರಾಜ ಪ್ರಸಾದದ ಮೊಂದು ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಧೂಳಿಯಿಂದ ತೂಬಿದ ಮೈಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ ರೋದಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾಯಿಯ ಸಮೀಪವನ್ನು ಸೇರಿ, ಕೇವಲ ಮಧುರಸ್ವರ ದಿಂದ “ತಾಯೇ ! ನಾನು ಬಂದಿರುವೆನು” ಯೆಂದಳು.

ಸಜೀವನ ಮುತ್ರದಂತೆ ಆ ಧ್ವನಿಯು ರಾಜಮಹಿಷಿಯ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಆಕೆಯು ಚಮಕಿತಳಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಸತೀದೇವಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಕೂಡಲೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಆಲಿಂಗನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು “ತಾಯೇ ! ನನ್ನಬಳಿಗೆ ಬಂದೆಯಾ ?” “ತಾಯೇ ! ನನ್ನಬಳಿಗೆ ಬಂದೆಯಾ ?” ಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಬೇಗಬೇಗ ಸತೀದೇವಿಯ ಮುಖಚೂಟನ ಮಾತತೊಡಗಿದಳು. ಆ ಇಬ್ಬರ ಕಣ್ಣೊಳಿಂದ ಯಿಬ್ಬರ ವಕ್ಷಸ್ಥಳ ಸ್ತಂಭದೇಶಗಳು ತೊಯ್ದು ಬಿಟ್ಟುವು.

ಸತೀದೇವಿಯು ತಾಯನ್ನು ನೋಡಿ—

“ತಾಯೇ ! ನಾನೊಂದುಬಾರಿ ತಂದೆಯನ್ನು ನೋಡಿಬರುವೆನು.” ಅಂದಳು.

ರಾಜಮಹಿಷಿ—“ಬೇಡ ತಾಯೇ ! ಅರಸನು ಯಾಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವನು. ಯಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.”

ಸತೀದೇವಿ—“ತಾಯೇ ! ನಾನು ತಂದೆಯನ್ನು ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಮೊಂದುಬಾರಿ ಆತನನ್ನು ನೋಡಿಬರುವೆನು.”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರಾಜಮಹಿಷಿಯ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಸತೀದೇವಿಯು ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಯಾಗಶಾಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ತೆರಳಿದಳು.

ರಾಜಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾಗಶಾಲೆಯು ಅಣಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ದೇಶದೇಶಾಂತರಗಳಿಂದ ಸಾಧುಸನ್ಯಾಸಿಗಳೂ ವೇದವೇದಾಂಗಗಳನ್ನರಿತ ಪಂಡಿತಮಂಡಲಿಯೂ, ಮಹಾ ತಪಸ್ಸಂಪನ್ನರಾದ ಯೋಗಿಗಳೂ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕಗಣತೂ ಯಾಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದಿತು.

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಅಪ್ಪೆಪ್ಪಕ್ಕೊಳ್ಳಿ ಮಿತ್ರಿಯಿಲ್ಲ. ಯಜ್ಞೋಪವೇಶನಗಳೂ, ತಪ್ಪಮಾರಾಧನೆಯೂ ವರ್ಣನಾಂತರವು. ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಶೀಯವಸನಸಿದ್ಧಿವಾದ ಚಂದ್ರಾಶವನು, ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞವೇದಿಕೆಯೂ, ಯಜ್ಞಗೃಹದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಂಡಲಾಕಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಬುಟ್ಟಿಗಳಿವು. ಸತ್ಯಸತುವೆ ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು. ಪವಿತ್ರವಾದ ಹೋಮಧೂಮವು ದೇವತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಿರತ ಆತು ತಿದಾನದಿಂದ ಅಗ್ನಿಪ್ರಾಣಿಯು ಹೆಚ್ಚಿ, ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಮುಖವು ಕೆಂಬಣ್ಣವಾಗಿ, ಆತನು ಮೂರ್ತಿಭೂಷಣನಾದ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವನು. ಸತೀದೇವಿಯು ಆಗಮನವನ್ನು ನೋಡಿ ನೆರೆದಿರುವ ಸಭಿಕರು ಸುಭ್ರಮಾಸ್ವಿತರಾಗಿ, ದಾಂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸತೀದೇವಿಯು ತಂದೆಯ ಸಮೀಪವನ್ನಿಟ್ಟು ಸಾವಿರಗನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬುಟ್ಟಿಗಳ ಕಂಡದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ವೇದಮಂತ್ರವು ಸೀರವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಹೋಮದ ಆಹುತಿಗ್ರಹಣವನ್ನು ಆರಿಸುವಂತಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ದಕ್ಷನು ಯಜ್ಞೋಪವೇಶನ ಕಾರಣವೆಂದು ಸುತ್ತಲೂ ದೃಷ್ಟಿಪ್ರಸಾರಮಾಡಿದನು. ಸತೀದೇವಿಯು ಅಂಜಲಿಬದ್ಧಳಾಗಿ ಯಜ್ಞವೇದಿಕೆಯ ಬಳಿ ನಿಂತಿರುವಳು. ಸತೀದೇವಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷನ ಮುಖವು ಪ್ರಸನ್ನವಾಯಿತು. ಆತನು ವಾತ್ಸಲ್ಯಪೂರಿತವಾಗಿ ಗದ್ದದ ಸ್ವರದಿಂದ “ ಸತೀ ! ತಾಯಿ ! ನನ್ನಬಳಿಗೆ ಬಂದೆಯಾ ? ” ಅಂದನು.

ಹೀಗೆಂದ ಉತ್ತರಕ್ಷಣಕ್ಕೆನೇ ಆತನ ಭಾವವು ಬೇರೊಂದುಬಗೆಗೆ ಮಾರ್ಪಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಆತನ ಹಣೆಯೊಳಗಿನ ರಕ್ತನಾಳಗಳು ಸ್ಥಿತಿತರ್ವಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದುವು. ಮುಖಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಮಯಸಮಯದ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಲೋಹಿತವರ್ಣಮಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಆತನು ಕೇವಲ ಕರ್ಕಶಘ್ನನಿರಿದ—

ಸತೀ ! ನೀನಿಲ್ಲಿ ಯೇತಕಿರಬೇಕು ? ಯಲ್ಲಿಗೆ ನಿನ್ನವ್ವಾರು ಬರಬೇಕೆಂದವರು ? ” ಯೆಂದನು.

ವಿಷಮಯವಾದ ಶರಾಹತಿಯಂತೆ, ತಂದೆಯ ಆ ಕಠೋರವಾಕ್ಯವು ಸತೀದೇವಿಯ ಮುರಗದೇಶವನ್ನು ಭೇದಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಆಕೆಯು ಹುಟ್ಟಿ

ದೊಡ್ಡ ನೋವು ಯಿಷ್ಟೋನವರೆಗೂ, ಯಿತೆರನಕರ್ತನಾಕ್ಯವನ್ನು ತಂದೆ ಯಮುಖನಿಂದ ಕೇಳಿದವಳಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಶ್ರುಧಾರೆ ಯನ್ನು ಕೈಯಿಂದೊರಸಿಕೊಳ್ಳತ —

“ತಂದೆಯವರೇ ! ನಾನು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಬಂದೆನು” ಅಂದಳು.

ಸತೀದೇವಿಯು ಆ ಕರುಣಾರಸಭರಿತವಾದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವು ಸಫೆಯೊಳಗಿನ ಸಮಸ್ತರ ಹೃದಯವನ್ನೂ ನೀರಾಗಿ ಕರಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಆದರೂ ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಕ್ರೂರಭವಿಸಿಯಿಂದ —

“ಸತೀ ! ನಿನ್ನನ್ನಾರು ಯಿಯಾಜ್ಞಕ್ಕೆ ಬರಹೇಳಿ ಕರೆದವರು ? ನಾನಂತೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದವನಲ್ಲವಷ್ಟೆ ?”

ಸತೀದೇವಿ—ಸಿತನೇ ! ತಾಯ್ತಂದೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಹೋಗಲು, ಸಂತಾನಕ್ಕೆ, ಆಹ್ವಾನದ ಅವಶ್ಯಕ ವುಂಟೇನು ? ನಾನು ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬಂದೆನು.”

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿ—ಈವಾತು ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಮಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾದುದಲ್ಲ. ವಿಧಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾವ ನಡುಗೆಯಿಲ್ಲದವನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟನೋ, ಇದುವೂ ಆತನ ಪತ್ನಿಗೆ ! ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದು.

ಸತೀದೇವಿ—ತಂದೆಯೇ ! ನಿನ್ನ ರೂಪವಾಗಿ ತಾವು ಅವರನ್ನು ನಾಚುಗೆಯಿಲ್ಲದವನೆಂದು ಬೈಯುವುದೇಕೆ ?

ದಕ್ಷ—ಕಂಡಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಸತೀದೇವಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ಏನು ! ನಾಚುಗೆಯಿಲ್ಲದವನೆಂದರೆ ಬೈದಂತೆಯೋ ? ಆಕಾಶವೇ ಯಾವವನಿಗೆ ವಸನವೋ, ಹೆಂಗುಸು, ಗಂಡುಸು, ಹುತುಗ, ಮುದುಕ ಯಾರೆಂದುರಿಗಾದರೂ ಒತ್ತಲೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವವನಿಗೆ ಸೂಚೋಪವಿಲ್ಲವೋ, ಕೈಲಾಸದಂತಹ ರಾಜ್ಯವಿದ್ದು ಕೂಡ ಯಾವವನು ಭಿಕ್ಷುಕನೋ, ಅಂತಹವನ್ನು ಲಜ್ಜಾಹೀನನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ? ಕೇವಲದುರಾಚಾರಿಯೆಂದು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಕೂಡ ಅವನಿಗೆತಾವಿಲ್ಲ, ಮನೆಯದರೋ ಸ್ತುತಾನ, ಹೊದನಪೂ, ಹಿತಾಭಿಷ್ಠಾನ, ಅನ್ಯತ ಮತ್ತು ವಿಷತೂ ಯಾವವನಿಗೆ ಸಮಾನವೋ,

ಅವನು ನಾಚುಗೆಗೆಟ್ಟವನಲ್ಲ. ಅವನು ಉನ್ಮತ್ತನು ! ಅವನು ಬಗೆಬಗೆಯಲ್ಲೂ ಜ್ಞಾನಹೀನನು.

ಸತೀದೇವಿ—ತಂದೆಯೇ ? ಆತನು ನಾಚುಗೆಯಿಲ್ಲದಾತನೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಉನ್ಮತ್ತನೇ ಆಗಲಿ, ಆತನೇ ನನಗೆ ಪರಮದೈವವು ! ತಾವು ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಬಾರದು. ಆತನನಿಂದಾವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮರಣವೇ ನನಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು.

ದಕ್ಷನವೈಯೆಲ್ಲವೂ ಕ್ರೋಧವಶವಾಗಿ ನಡುಕ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಯೇನಹೇಳುತ್ತಿರುವನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಕಟಕಟನೆ ಹಲ್ಲುಕಡಿಯಿತು.

ಎಲಾ ದುರ್ಮನೀತೇ ! “ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನವಾಯ್ತು.”

ಸತೀದೇವಿ—ತಂದೆಯೇ ! ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಹ್ಲಮಿಸು, ಅಥವಾ ನಾನು ಯಾವ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸು, ಅಂತಹ ಅಪರಾಧವೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಿಲ್ಲವೇ ?”

ದಕ್ಷ—“ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ನಿನಗೆ ಮರಣವೇ ! ಯಿಂದಾದರೆ ನೀನು ಸಾಯುವೆ; ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುವೆನೋ ; ಆ ದಿನವೇ ಆ ಅಪಮಾಧಮನ ಸಂಪರ್ಕವು ನನಗೆ ತಪ್ಪುವುದು. ಯಾವಾಗ ಅದು ತಪ್ಪುವುದೋ, ಆಗಲಿ ! ಅವನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳು ನಾಶಗೊಂಡಾವು.

ಸತೀದೇವಿ—ಇದೇನೋ ; ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯು ? ನನ್ನ ಸಾವಿನಿವನಾ ನೀವು ಶಾಂತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ? ನನ್ನ ಸಾವಿನಿವನಾ ನೀವು ಶಾಂತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ?”

ದಕ್ಷ—“ಇಲ್ಲ.”

ಸತೀದೇವಿ—“ತಂದೆಯೇ ! ಈಗ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಬಹುದು. ಯಾವಾಗ ನನ್ನ ಸಾವಿನಿಂದ ನೀವು ರಾಗದ್ವೇಷವಿಲ್ಲದವರಾಗುವಿರೋ, ಆಗ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಆನಂದಾನುಭವವು ಮತ್ತಾವುದು ! ನಾನೇನೋ ; ತಮ್ಮ ಅನುಜ್ಞಾಪರಿಪಾಲನ ಮಾಡುವೆನು. ಆದರೆ ತಾವು ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿ, ಇವೇಯೋ, ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಆದೇಶವು.”

ದಕ್ಷ—“ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಮಾತು ಯೆಂದೊಂದಿಗೂ ಬದಲಾಯಿ ಸಲಃರದು. ನಾನು ಮೊದಲುಬಾರಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆನು.”

“ನಿನ್ನ ಸಾವಿಸಿದಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಕೋಪ ಕಾಂತವಾಗದು.”

“ನಿನ್ನ ಸಾವಿಸಿದಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಕೋಪ ಕಾಂತವಾಗದು.”

“ನಿನ್ನ ಸಾವಿಸಿದಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಕೋಪ ಕಾಂತವಾಗದು.”

ದಕ್ಷನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಭೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲರೂ ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಸಾಧುಗಳನ್ನೇಕರು ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟೇಹೋದರು. ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸತೀದೇವಿಯು ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೆ ತಂದೆಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಬೇಗ ಬೇಗ ಯಜ್ಞಗುಂಡದ ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಗಾಸನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತು ತಾನುಟ್ಟಿರುವ ಗೃಹವಸನವನ್ನು ಆಪಾದಮುಕ್ತಕಾಂತವಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತರೂ ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿ, ಚಿತ್ರಪ್ರತಿಮೆಗಳಂತಾಗಿ, ಆ ವಿಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕೆಯ ಉದ್ದೇಶ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾರೂ, ಏನನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಯಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಯಾರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ನೋಡುತ್ತನೋಡುತ್ತ ಸತೀದೇವಿಯು ಶರೀರದಿಂದ ಮೊದಲು ಬಗೆಯ ಅಶ್ವಾಸಜ್ಯೋತಿಯು ಹೊರಗಾಗಿ, ಅದರ ಪ್ರಭೆಯು ಹೋಮಗುಂಡದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಸಿಸ್ತೇಜವಾಗಿಸಿ, ಆ ಜ್ಯೋತಿಯು ಸತೀದೇವಿಯ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪದಿಂದ ಹೊರಗಾದ ಜ್ಯೋತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಲೆತು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಮೊಂಡೆ ದೇವೀವಿಗ್ರಹದಂತೆ ಸತೀದೇವಿಯ ಮೃತದೇಹವು ಹ್ವಯವಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೆಲಕ್ಕುರುಳಿತು.

ದಕ್ಷಯಜ್ಞದ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಸಿಷ್ಟವೋಜನವು. ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಂದವನನ್ನು ಪ್ರತೀಕಾರಸಮರ್ಥನಾದ ಸಪ್ತತ್ರನು ಯಾವಬಗೆಯಾಗಿ ಭ್ರೂಸಮಾಪನವೋ, ಆ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸಾಧಿಪತಿಯ ಅನುಚರಗಣವು ಒಂದು ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನು ಸರ್ವಾಮಮಾಡಿವರು. ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಮೋಳಗ

ಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಅರಮನೆಯಿದ್ದಿತೋ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈಗ ಅದರ ಗುರುತು ಕೂಡ ಯಿಲ್ಲ. ಸತೀದೇವಿಯು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳೋ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವೊಂದು ಹೋಮಗುಂಡಮಾತ್ರ ಈಗಲೂ ಯಿಷ್ಟ ಣಕ್ಕೂ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಕನಬಲನಗರವು ಪೂರ್ವದಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಯಿತು. ಸತೀದೇವಿಯ ಅವಮಾನರೂಪವಾದ ಪಾಪಫಲದಿಂದ ಕನಬಲನಗರವು ಸ್ತುತಾಸದೃಶವಾಯಿತು. ಗಂಗಾನದಿ ಯೊಂದುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರ್ವದಂತೆಯೇ ಈಗಲೂ ಕಲಕಲಸಿನಾದದಿಂದ ಅದರ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತ ಈ ಪೂರ್ವಕಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮುಗಿಯಿತು

ಸವಿನುಡಿ.

ಕನ್ನಡನುಡಿಯ ಮಾಸಪುಸ್ತಕಾವಳಿ.

ಅಚ್ಚಾಗುತಿದೆ !!

ಭುವನಮೋಹಿನಿ

ಅಚ್ಚಾಗುತಿದೆ !!!

“ಶಕ್ತಿ” ಮಾಧವೀಕಂಕಣ ಮುಂತಾದ ನವನ್ಯಾಸ, (ನಾವಲು)ಗಳ ನೋಡಿರುವ ಸಮಸ್ತಗ್ರಾಹಕರೂ ಯಿದನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಪೋದತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಚ್ಚಾಗುತಿದೆ !!

ಜರ್ವಿನ್ ದಾರ.

ಅಚ್ಚಾಗುತಿದೆ !!!

ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಚಿತ್ರಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಗ್ರಾಹಕನೂ ಓದತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಚ್ಚಾಗುತಿದೆ !!

ಶ್ರೀ ಶಾರ್ಙ್ಗಧರಸಂಹಿತೆ.

ಅಚ್ಚಾಗುತಿದೆ !!!

ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅಪೂರ್ವಗ್ರಂಥ.

ಅಚ್ಚು ಪೂರೈಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭಕ್ಕಯ !!!

ಆರ್ಷೇಯದಿಂದ ವೈದ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರವರ್ತಕರೆಂದು ಸುಪರಿಚಿತರೂ, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರೂ, ಆದ ಭಾರತೀ ವೈದ್ಯಸಂಪ್ರದಾಯದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾ ಟೀಕೆಯ ಬಹು ಪುರಾತನ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅನೇಕ ಭಾಷಾಸುಕಮಾವುಳ್ಳ ತತ್ವಾತ್ಮ ಭಾರತೀ ಸಂಪಂಗರಾಮಸಿಂದ ಬೆಂಗಾಲಿ, ಹಿಂದಿ, ಮಾಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ದ್ರವಿಡಾಂಧ್ರ ಭಾಷೆಗಳ ಪೂರ್ವ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಲೇಖಕಪ್ರಮಾದಜನಿತದೋಷಗಳು ಸಮಸ್ತಪಟ್ಟು ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಕಟೀಕಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಪ್ರಥಮ, ಮಧ್ಯಮ, ಉತ್ತರ ಖಂಡಗಳೆಂದು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿರುವ ಯಾ ಗ್ರಂಥವು ಯೆಂಟುನೂರು ಪುಟಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಆಗಬಹುದಾದ ರೂಢ್ಢಪುಸ್ತಕವಾಗುವುದು. ಅಚ್ಚು ಪೂರೈಸುವುದರೊಳಗೆ ಸಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಮುಂಗಡದೊಡನೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರಿಗೆ ಪೂಂದುನೂರು ಪುಟಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕುಣಿಯಂತೆ ಕೊಡುವೆವು. ಬಕತ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯಾಗುವುದು. ಅಂಚೆಯವೆಡ್ಡಬೇರೆ. ಬೇಗಬೇಗ ಏಳಾಸಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಿ.

ಭಾರತಿ ಸಂಪಂಗಿರಾಮ,

ಸವಿನುಡಿಯ ಸಂಪಾದಕ,

೪೨. ಸಿ, ಬೀದಿ, ಕೋಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಟಿಪ್ಪಿ,

ಸ ವಿ ನು ಡಿ.

ಕನ್ನಡನುಡಿಯ ಮಾಸಪುಸ್ತಕಾವಳಿ.

ನಾಡಗರು ಕೆಟ್ಟದನ್ನಾದರೂ, ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನಾದರೂ, ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾತತಕ್ಕ ಸರಂಕುಶಾಫಿಕಾರವುಳ್ಳ ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದು ದೇಶ ಭಾಷೆಯೊಂದೇ ! ಇಂತಹ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳಿಲ್ಲದಿರುವ ಭಾಷೆ ನು. ವ್ಯವಹಾರವಲ್ಲೂ, ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲೂ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಂದೂ ಬಾರದಂತೆ ಮಲ್ಪಿಸುವಂತಹ ವಾಗ್ವಿಕ, ಕಾವ್ಯಕತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಡವುವುದು. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಯುಳ್ಳ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಮಾತುಸಾಧನವೆಂದು ಪೂತ್ರಿ ನುಡಿಯ ಜೀವಕಾಮವು. ದೇಶವೇ ಗಿರ ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹವೂ, ವೃತ್ತಾಂತಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ, ಮಾಸ ಸಂಚಿಕೆಗಳೂ, ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಯಿಲ್ಲದಂತಾವಾಗಲೇ ದೇಶವು ತನ್ನ ಆದಿಯುಗದ ಅನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಯಿಳಿಯುವುದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾಗದು.

ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮನಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಾವು ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆವು. ಯಿದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಚರಿತ್ರೆಗಳೂ, ಚರಿತ್ರೆಯ ಮತ್ತು ಪೌರಾಣಿಕಸಂಭವಾದ ಸವನ್ಯಾಸ (ನಾವಲ್) ಗಳೂ, ಯಿನ್ನೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳೂ, ಪ್ರಚುರವಾಗಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಶಾಶ್ವತ ಜಂದಾದಾರರ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಮಾರಲ್ಪಡುವುದು. ನಾವು ಯಿದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಂಡುಕೊಂಡವರು ನಮಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಜಂದಾದಾರರು. ಅಂತಹವರಿಗೆ ನೂರುವುಟಗಳಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ವಿನಾ, ನಾಲ್ಕಾಣೆಯಂತೆ ಯೂ, ಇತರರಿಗೆ ಆರಾಣೆಯಂತೆಯೂ, ಕೊಡುವೆವು. ಶಾಶ್ವತಜಂದಾದಾರರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪ್ರವೇಶಧನವಾಗಿ ಯೆಂಟಾಣೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂಗಡ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಮೊತ್ತ ಮೊದಲಿನ ಪಿ. ಪಿ. ಭಾಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಯಿದನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವು. ಭಾಂಗಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವವರಿಗೆ ಮುಂಗಡ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು.

ಜಂದಾದಾರರಾಗಲಿವುಳ್ಳವರೂ, ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನಿಡಲಿಚ್ಛಿಸುವರೂ, ತಮ್ಮ ನಾಮಧಾಮಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಶಾಸಗಳು ಬದುಲಾದಾಗಲೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪರಾಪೇಕ್ಷಿತರು ರಿಪೈಕಾರ್ಡ್ ಅಥವಾ ಅರ್ಧಾಣಿಯ ಲೇಬಲನ್ನು ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಭಾರತಿ ಸಂಪಂಗಿರಾಮ, ಸವಿನುಡಿಯ

ಸಂಪಾದಕ.

೪೨ ಸಿ, ಬೀದಿ, ಕೋಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

